

SWEDISH B – HIGHER LEVEL – PAPER 1
SUÉDOIS B – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
SUECO B – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 16 May 2005 (morning)
Lundi 16 mai 2005 (matin)
Lunes 16 de mayo de 2005 (mañana)

1 h 30 m

TEXT BOOKLET – INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for Paper 1.
- Answer the questions in the Question and Answer Booklet provided.

LIVRET DE TEXTES – INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas ce livret avant d'y être autorisé(e).
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l'épreuve 1.
- Répondez à toutes les questions dans le livret de questions et réponses fourni.

CUADERNO DE TEXTOS – INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos para la Prueba 1.
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

TEXT A

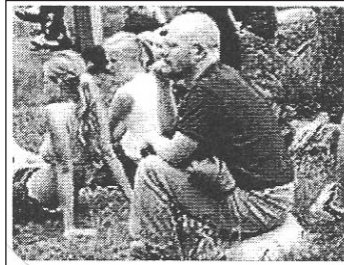
Gemenskap och presenter lockar till skriftskolläger

Det ligger ungefär fyra kilometer från Ekenäs centrum - ett gult hus där nitton energiska ungdomar skall få konsumentupplysning i kristendomen.

5 Finalen går av stapeln i kyrkan där de skall bekänna sin tro inför Gud och tjocka släkten.

Två gånger per sommar ordnar Karis svenska församling

10 skriftskolläger i Rosvik.

Lorna Bartram

Spännande.

Hjälpledare Alexandra Rönberg, konfirmand Sandra Ahtola och präst Klaus Terlinden följer med ställningen på plan.

Prästen **Klaus**

Terlinden är inne

15 på sin nionde sommar som konfirmationspräst och verkar inte tröttna.

- Alla grupper är olika och det är spännande att lära känna dem. Jag försöker också variera undervisningen så mycket som möjligt.

20 Varje år konfirmeras ca 89 procent av Finlands femtonåringar. De flesta är döpta innan men det är inget måste för att delta i lägret och bli konfirmerad.

25 - Vartannat år brukar vi ha en på lägret som inte är döpt. Han eller hon får själv bestämma om dopet sker under lägrets gång eller före konfirmationen i kyrkan, säger Klaus.

De unga trivs

30 En betydande orsak till varför skriftskollägren är så omåttligt populära är att de har rykte om sig att vara väldigt roliga, trots fem timmar undervisning varje dag. Den goda maten och gemenskapen med kompisarna bidrar, men också presenterna som hör till efter konfirmationen lockar.

- Presenter och vad de där hemma sade spelade en roll, men framför allt hade jag hört av andra att
35 det brukar vara roligt, säger **Micaela Samuelsson**.

10 cent per svordom

Evelina Tell, hjälpledare, och **Micaela Samuelsson** är eniga om Guds existens.

- Jag tror att Gud finns. Jag har funderat mycket på det här, men har inte kommit fram till vad han är, säger **Evelina**

- Gud är någon som finns inom oss alla, anser **Micaela**.

Enligt **Klaus Terlinden** vet de unga väldigt lite om kristendomen innan de kommer till lägret. En vanlig fråga de brukar ställa honom är hur Gud kan finnas eftersom det förekommer så mycket lidande och orättvisor i världen.

- Det är en knepig fråga men jag brukar svara att
50 Gud har gett oss frihet, en frihet som vi människor har missbrukat, men Gud finns i allt lidande och försöker ta hand om det.

Förutom den dagliga undervisningen skiljer sig lägret inte märkbart från andra läger. En regel är dock av det ovanligare slaget: för varje svordom måste deltagarna betala 10 cent. Trots att lägret bara är inne på sin andra dag har en av pojkarna redan betalat några euro i böter. Vägrar den skyldige betala sätts han på en svart lista, det
55 innebär förbud mot att köpa något i kiosken.

- Jag har betalat 40-50 cent. Systemet är bra för till sist slutar man svära. Det är roligt att se på när andra svär och måste betala, säger **Stefan Salonen**.

LORNA BARTRAM

TEXT B

AGNES VON KRUSENSTJERNA, 1894–1940

Ur Delat rum på Kammakaregatan

HELMER HILLSTRÖM STEG, åtföljd av värdinnan, in i det rum han på morgonen läst i tidningen var att hyra. Han kastade en blick omkring sig. Han tyckte att det såg ganska hemtrevligt ut, med vita flickmöbler med blå överdrag.

5   Värdinnan, fru Blad, som hon genast presenterat sig, pratade för rummet. Hon var en liten korpulent dam med svarta pepparögon och vita feta händer, vilka hon bredde ut, som om hon velat presentera hela rummet med möbler, tavlor och skrivbord på en bricka. Det hade varit
10   bestämt sig för att hyra ut det till den där unga ljusa herrn, som såg så beskedlig och rar ut, där han stod med hatten i handen och tittade sig omkring.

– Vad är hyran? Jag har inte råd att kosta på mig så mycket, sade han tveksamt. Egentligen hade jag tänkt mig att ta ett delat . . .

15   Fru Blad sken upp.

– Det passar utmärkt, sade hon. Se då vågar jag komma fram med ett litet förslag. Men får jag fråga, vad har herr Hillström för sysselsättning?

20   Han berättade att han var biträde i en bokhandel. Mellan nio på morgonen och sex på kvällen arbetade han i bokhandeln. Middag brukade han äta på en hushållsskola.

– Edit! skrek värdinnan med rösten plötsligt högt i diskanten.

25   Man hörde någon komma med lätta steg genom korridoren. Och så stod en ung flicka i dörren. Hon stod där med huvudet litet framåtböjt, som lyssnade hon . . . Det var något av blomma över henne. Hon hade en
30   grön klänning på sig. Och ansiktet med hyn skär och vit som en äppelblommas kalk höjde sig nu mot den unge mannen med ett leende, som om en solstråle smeksamt farit över det.

35   – Det är min brorsdotter, sade värdinnan. Edit Hall heter hon. Hon målar porslin. Och det var det jag ville tala om, då ni sade det där om delat rum. Kan inte Edit få sitta här med sitt arbete om förmiddagarna? Ni skall ej ha något obehag av det. Den där lilla kammaren, där vi båda
40   ligga, är så trång, och jag har också arbete. Jag skriver rent till en byrå. Vi få ej plats bägge. Dessutom måste Edit ha det ljust för sin målning. Jag vet nog att det finns andra fruntimmer, som skulle hyra ut rummet och ändå
45   i smyg begagna det, när hyresgästen är borta. Men sådan är nu inte jag. Vi säga väl fyrtio då?

Den unge mannen gick fram till fönstret, innan han svarade, och såg ut. Johannes' kyrkklockor ringde. Klangen for fram över hustaken med galopperande hast. Så tystnade klockorna. Nedanför låg Kammakaregatan. Den korpulenta gumman och hennes brorsdotter bodde i ett av husen just i backen, som sluttade ned från Johannes' kyrkogård. Snett emot i hörnet av Döbelnsgatan fanns ett bageri. Helmer hade känt, hur det doftat bullar, då han nyss gått förbi den öppna dörren. Därinnanför disken, fylld av kakor och kransar, rörde sig unga flickor i vita rockar och
45   vita huvudbonader. Över ett litet mjölkmagasin med en låg port strax nedanför hängde en förgylld kringla, utvisande att också här kunde man få köpa bröd att doppa i kaffet.

50 Nu lyste en elektrisk lampa upp i bageriet. Den smala gatan var så dunkel att man på hösten måste tända ljus mittpå förmiddagen. Helmer vände sig om. Den tjocka gumman bjöd alltjämt fram rummet åt honom på utsträckta händer. Edit såg på honom med klara ögon.

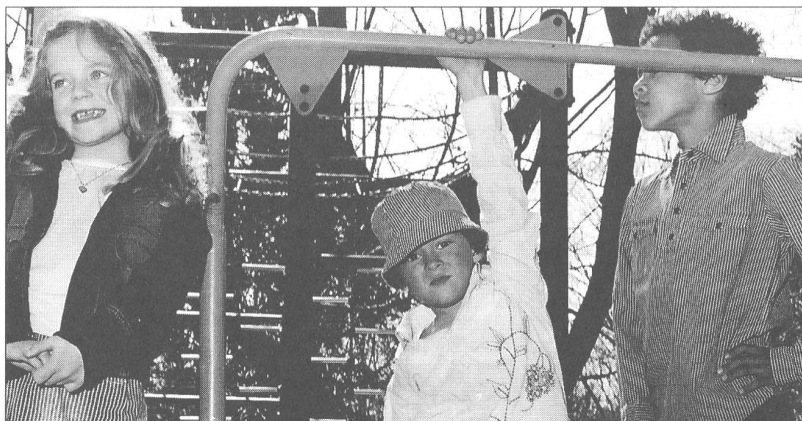
– Jag tar det, sade han.

55 Han gjorde upp om priset, som om detta nu helt och hållet varit en bisak. Och medan han gick nedför trapporna, såg han alltjämt för sig blicken i de klara ögonen.

Sedan när hans kamrat i Nya Bokhandeln på Biblioteksgatan frågade honom om han äntligen hade fått något rum, svarade Helmer ja med ett glatt leende som om han hade hittat en skatt.

60 – Ja, jag har fått ett rum, sade han muntert. Ett delat rum! tillade han och lutade sig plötsligt rodnande ned bland en packe böcker.

TEXT C

FRÄCKA I KLÄTTERSTÄLLNINGEN. Men handeln måste ta sitt ansvar och sluta att producera kläder som segregerar. Bilden är från ett barnmodereportage. Foto: ANDREA DAVIS-KRONLUND

KLÄDERNA GÖR BARNEN

1 Jag skulle köpa barnkläder.

Inte till mina egna barn, inte ännu, utan till en vän som bor utomlands. Hennes son växer fasligt fort och nya kläder är alltid välkomna.

Barnklädesköp är obruten mark för mig men jag kastade mig ändå in i leken, helt utan att ana hur barnklädessortimentet var uppbyggt.

För det var inte så enkelt som det verkade. Min vän har ju en pojke, och till dem finns det särskilda kläder, liksom det finns för flickor.

2 Den stora klädkedjan hade sina barnkläder segregerade ända ner till blöjaldern, då det rimligtvis inte ens går att se skillnad på om det är en pojke eller flicka.

Hela sortimentet gick i färgerna rosa eller ljusblått. Snuttigt och fluffigt för flickorna. Paljetter och pärlor på kjolar och tröjor. Gnistrande tiaror och smycken på flickavdelningen. Kedjor och kepsar på pojkavdelningen. Tufft och klara färger. Fräcka graffititryck på tröjorna.

3 Jag hamnade i ett dilemma. Min vän är mycket noga med att låta sin son få en bra uppfostran, i vilket det ingår ett jämlikt synsätt på kvinnligt och manligt.

Eftersom hon bor i Italien, där jämställdheten i många fall fort-

farande bara är en hypotes, tycker hon det är extra viktigt att hennes son lär sig tidigt att alla människor är lika värda, vilket kön de än har.

Självklart kan man tycka, men när könsrollerna bestäms av klädproducenterna redan när barnet ligger i vaggan, blir det svårare. Flickor förväntas vara söta och snälla, att bli ett objekt, en varelse till fögnad för andra.

Pojkar förväntas bli tuffa och självständiga, framåt och aktiva.

Minns att det gäller två- till treåringar som knappast själva väljer sina kläder.

Klädvalet gör föräldrarna. Där stod jag villrådig. Inte kunde jag köpa en tröja med lull-lull till pojken. Men inte heller en tröja med dödsallar.

4 Det är ett faktum

att barn blir präglade av sin omgivning och dess värderingar. För hur skall de veta vad som är rätt och fel om ingen talar om det för dem.

Att det inte ens går att köpa könsneutrala kläder till småbarn är förödande. Och om inte ens föräldrar kan påverka det skeva systemet hur skall man då komma tillrätta med problemet när barnen blir vuxna?

När barnen är små är det föräldrarna som bestämmer. När barnen själva vill välja kläder blir det svårare.

Här måste handeln ta sitt ansvar.

Sluta att producera segregerade barnkläder som cementerar könsroller.

Sluta med att se barn som prinsessor eller superhjältar beroende på vad de har för kön. Föräldrar, börja fråga efter barnkläder som passar lika bra på flickor som pojkar.

5 Efterfrågan styr

utbudet. Makten att förändra ett ojämlikt samhälle ligger hos konsumenterna, hos föräldrarna.

Om man reagerar när barnen är små så leder det till att barnen, när de är vuxna, ser ett jämställt samhälle som /-X-/ och sig själva som lika mycket värda /-34-/ kön.

Hur det gick med klädköpet? /-35-/ blev det en gul tröja med graffititryck. Något annat alternativ fanns inte hos den stora klädkedjan.

Men /-36-/ kommer det.

Teresa Innocenti

TEXT D

Ingvar Kamprad - Ikeas grundare

INGVAR KAMPRAD (1926) startade sjutton år gammal ett postorderföretag, som blev grunden för det som idag är Ikea. Liksom Abba är Ikea en förkortning av namn – Ingvar Kamprad Elmтарыd (föräldrarnas gård där han växte upp) och Agunnaryd (församlingen där gården låg). Kamprad byggde upp Ikea från grunden, först som vilken köpman som helst som vill expandera och tjäna pengar, men med åren med en allt tydligare och originellare företagsfilosofi. Ikea är ett folkligt och billigt möbelvaruhus, och Kamprad har hållit fast vid denna enkla stil. Han är en anspråkslös man som inte klär sig överdrivet elegant och ofta flyger ekonomiklass. Säkert för att han trivs med det, men också för att vara ett föredöme för andra chefer och anställda i Ikea. »Man ska aldrig glömma vem man arbetar för. Om vi jobbar för de många, måste vi känna de många villkor«, har han sagt.

Kamprad har hela tiden satsat på en stark svensk profil på varuhuset runt om i världen, där man serverar svensk mat och behåller de svenska varunamnen på produkterna, hur svåra de än är att uttala. Möblerna är ofta svenskt blonda och praktiska, på många sätt en fortsättning av de inredningsideal som konstnärerna Carl och Karin Larsson lanserade vid sekelskiftet. Men det viktigaste är Kamprads enkla grundidé, att sälja bra varor billigt och distribuera dem effektivt.

Ikea har nu snart hundrafemtio varuhus i tjugonio länder. Nya varuhus öppnas ständigt på nya marknader. Kamprad har satsat djärvt, och lyckats storslaget, men ibland också misslyckats kapitalt. Inte minst i Ryssland, där han förlorade enorma summor. Men det ingår i hans företagsfilosofi – den som aldrig misslyckas lyckas inte heller.

Centrum för detta världsomspännande företag är än idag den lilla orten Älmhult, nära fädernesgården, i Småland, denna svenska provins så rik på oländig mark, tennisspelare och flitiga påhittiga smålänningar.